

Mundtlig beretning for året 2023 i Grænseforeningen

ved formand Peter Skov-Jakobsen

Med vores kommunikation vil vi gerne flytte viden. Flagskibet er magasinet Grænsen, der sætter spot på sprog, kultur og mindretal. Man kan læse det "med hånden" og på hjemmesiden.

Der bliver lavet en del nyhedsartikler (149 i løbet af året). Opslagene på vores Facebook-side nåede ud til 352.566 mennesker.

Vores hjemmeside blev i 2023 besøgt af 166.000 mennesker.

Leksikon:

Når man begiver sig af med folkeoplysning, skal oplysningen være opdateret. Derfor er der iværksat et større arbejde med de 2600 artikler i Grænseforeningens leksikon. Den leksikale tradition skal være i orden. Det skal være indbydende og med billedokumentation, og selvfølgelig tilføjes der nye artikler.

Til dette arbejde er der modtaget en særbevilling fra Sydslesvigudvalget, og vi har ansat en erfaren leksikonredaktør.

Undervisning til alle:

Undervisningsområdet er et satsningsområde. Også vores hjemmesider på dette område er blevet opdateret. Der bliver udviklet opgaver til brug i grundskoler og ungdomsuddannelser.

Vores konsulenter tager ud og holder oplæg i grundskoler, efterskoler og ungdomsuddannelser. Dette arbejde gøres sammen med vores elevambassadørkorps. Især skal elevambassadørerne fremhæves. Det er en autentisk kommunikation fra elever til elever.

Kulturmodeambassadørerne har været i et vadedsted. Der skal rekrutteres nye ambassadører, der kan fortælle om, hvad det vil sige at være nationale mindretal.

Bånd mellem Sydslesvig og Danmark:

Udvekslinger mellem Sydslesvig og Danmark ligger os på sinde. Det giver ikke sig selv, og der skal arbejdes hårdt på det. Især danske familier skal motiveres til at tage imod.

Det er væsentligt at unge sydslesvigere får efterskoleophold i Danmark. Det er den bedste måde, at de unge i Danmark mindes om, at der er et dansk mindretal syd for grænsen.

Mange arrangementer:

Grænseforeningen og de sydslesvigske organisationer deltager i feriemessen i Herning. Vi var med på Efterskolernes Dag på Duborg-Skolen. Sammen med Sydslesvigsk Forening (SSF) var vi på historiefestivalen "Historiske Dage" i København, hvor vi bidrog med koncert med MALM og et fyldt debatarrangement. Vi var på Lærfest i Aarhus.

Selvfølgelig deltog vi i de Danske Årsmøder i Sydslesvig og på Folkemødet på Bornholm. Ungdommens folkemøde i Valbyparken er et godt sted for ambassadørkorpset og Grænseforeningens Ungdom at møde andre unge. På Kultur natten kan man møde os sammen med sydslesvigerne på Christiansborg.

Lokalforeningerne:

Der tænkes, handles og arrangeres hele tiden i lokalforeningerne. Her holdes forbindelsen til Sydslesvig i live på mange måder. Alt fra afstemningsmiddage til MALM-koncerter og udflugter til det sydslesvigske skaber en sammenhæng.

I 2023 arrangerede vi lokalforeningsmøder på en ny måde. Vi mødes nu to gange på det samme sted med deltagere fra hele landet, og dagene er til gensidig inspiration.

Der er gennemført en besøgsrunde ved direktøren, Hanne Sundin, og ofte sammen med konsulenterne. Ved disse besøgsrunder har sekretariatet lært sig meget om lokalforeningerne og forsøger at skabe fælles løsninger, hvor det er ønsket med bankdrift og onlinekurser i Collect, Excel og markedsføring på Facebook.

I årets løb er der indsamlet mailadresser og telefonnumre på medlemmer - og ikke mindst er vores data blevet sikret. Facebook er blevet et meget brugt medie. Derfor har vi gang i en proces, der gør lokalforeningerne nærværende på Facebook.

Med hensyn til medlemmer er det samlede medlemstal faldet i 2023 fra 8509 husstande til 8000 husstande. Det skyldes især at vi har gennemgået medlemsdatabasen og ryddet op i registreringer og har gennemført en proces omkring restanter. Desværre mistede vi 500 medlemmer mellem 2022 og 2023, og vi fik 236 nye medlemmer. Det sidste er opmuntrende.

God økonomi:

Trods de dystre omstændigheder i verden, har vi en god økonomi. Det skyldes:

1. Resultataftale med Sydslesvigudvalget
2. Kontingenter
3. Gaver og arv
4. Afkast på foreningens egen formue, dette betyder meget
5. Afkast på Grænsfondens formue, dette betyder også meget.

De finansielle markeder har heldigvis rettet sig op i årets løb og det har betydet meget. Sammen med en uventet stor arv har vi fået et overskud i stedet for et forventet underskud.

Vi er en forening:

Vi er en folkeoplysende forening - en sproglig og kulturel forening - vi har en hjertesag, nemlig danskheden i grænselandet og især i Sydslesvig. Vi er en folkelig forening, der er understøttet professionelt af et sekretariat; en professionel organisation, der ser til at vi kan udfolde samtalen, interessen og nysgerrigheden, når det handler om grænsen, det nationale, mindretallet og mindretallene.

Der er noget særegent dansk ved folkeoplysningen. Den er en væsentlig del af vores tradition. Især er frivilligheden væsentlig. Vi bidrager hver med det, vi kan. Vi er ildsjæle på mange niveauer. Vi er der for at det frie ord skal kunne være mellem os. Jeg har ladet mig fortælle at 40 procent af borgerne i dette land yder en frivillig indsats.

Sydslesvigsk Forenings (SSF) tema sidste år ved årsmødet, nemlig "Frivillig fordi vi ikke kan lade være", var meget væsentligt og pegede på noget unikt.

Nemt er det dog ikke. Covid satte en stopper for meget, men det er ikke det eneste problem. Vi lever i et samfund, hvor mennesker ikke har meget tid tilovers. I familien er der som regel to, der er ophængt af arbejde, og selvfølgelig er man tilbøjelig til at blive i familien med blot lidt tid tilovers. Vores højhastighedssamfund levner ikke megen tid til andet frivilligt arbejde.

De unge skal også gøre deres uddannelser hurtigt færdige, og derfor hænges der også i et antal år, og vi må være taknemmelige, når der er nogen, der har tid tilovers.

Det betyder meget for et samfund som vores - det betyder mere for sammenhængskraften, end vi tror, at det er muligt at mødes på tværs af alder, køn, kultur, politisk opfattelse osv. i frivilligt arbejde og i foreninger. Det betyder, at vi diskuterer på kryds og tværs og bliver kloge på hinandens liv og opfattelser.

Det betyder at vi bliver lukket ud af vores ekko-kamre og møder opfattelser, der sikkert overrasker os og måske ligefrem er os imod - men det betyder især, at vi får lejlighed til at tale med hinanden og få en forståelse af det levede liv, der er en anden end den, vi gik hjemmefra med.

En af vores store debattører er Clement Kjersgaard. Han er hurtig på aftrækkeren som kun få. Måske er stilen også lidt for skarp til tider. Men han er ikke bange for at se uvenligheden i øjnene, som de sociale medier desværre har bragt ud i den offentlige sfære. At se et Facebook-spor eller et X-spor er til tider at se lige ned i en kloak. Det er frygtelige udsagn - de er vredladne, skræmmende og truende - og man spørger sig, hvor længe mennesker kan holde til et liv i offentligheden på den måde.

Det er derfor heller ikke uden grund, at Clement altid nævner, at vi skal huske, at den vi i særdeleshed er uenig med, taler vi særligt høfligt til. Alle skal kunne gå forlæns ned ad trappen. Alle skal gå tørøjet hjem - ingen skal føle sig personligt angrebet - alle skal leve med den glæde, det er at vide, at holdninger brydes, men modstanderen respekteres.

Den demokratiske samtale, ildsjælen og festligheden skal finde hinanden. Der skal være et godt diskussionsmiljø mellem os, og på arbejdet skal der være et godt arbejdsmiljø, for vi er sammen på vej mod det gode samfund med den gode samtale, med den ordentlige uoverensstemmelse og med et brændende engagement for demokratiets, for fællesskabets, for nationens skyld. Vi skal turde vise den åbne danskhed, den mangfoldige danskhed. Vi skal kunne stå ved os selv.

27. April 2024.